

UZASADNIENIE

A. Z., H. K., I. R., J. Z. (1), K. M., S. Z., P. Z., K. Z., B. O., B. S., J. Z. (2), H. W., E. D., J. Z. (3), M. W., B. B., P. B. i G. S. w pozwie wniesionym przeciwko Skarbowi Państwa - (...)M. domagali się usunięcia niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym. Po sprecyzowaniu żądań w pismach z dnia 3 marca 2020 r. i 4 marca 2020 r. wnieśli o dokonanie w dziale II księgi wieczystej nr (...), prowadzonej dla nieruchomości położonej w miejscowości N. Gmina M., składającej się z działek ewidencyjnych o numerach (...), wpisu „prawa udziału we współwłasności nieruchomości” na rzecz powodów w następujących udziałach: A. Z.- 0,093, H. K. -0,093, I. R. - 0,04, J. Z. (1) - 0,04, K. M. - 0,004, S. Z. - 0,004, P. Z. - 0,004, K. Z. - 0,004, B. O. - 0,004, B. S. - 0,004, E. D. - 0,004, H. W. - 0,004, J. Z. (3) - 0,004, J. Z. (2) - 0,004, M. W. - 0,023, B. B. - 0,023, P. B. - 0,023, G. S. - 0,023, natomiast w pozostałym udziale pozostawienia własności Skarbu Państwa.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powodów kosztów procesu. Pozwany wskazał, że utracił tytuł prawny do wymienionej nieruchomości tylko w zakresie części działki nr (...) o powierzchni 6,06 ha. Podniósł, że powodowie nie wykazali, że przysługuje im prawo współwłasności do całej nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), składającej się z dwóch działek - o numerach (...) oraz (...) o łącznej powierzchni 15,25 ha. W toku procesu strona pozwana podniosła zarzut zasiedzenia nieruchomości.

Wyrokiem z dnia (...) r. Sąd Rejonowy w Braniewie oddalił powództwo (punkt I) i odstąpił od obciążania powodów kosztami procesu (punkt II).

Sąd pierwszej instancji ustalił, że J. Z. (4) i W. Z. uzyskali, aktem nadania nr(...) z dnia (...)roku, wydanym na podstawie dekretu dnia (...)roku o ochronie i uregulowaniu własności osadniczych gospodarstw rolnych na obszarze Ziemi Odzyskanych własność gospodarstwa rolnego numer (...) o powierzchni 13,61 ha, położonego w miejscowości N..

Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w O., orzeczeniem z dnia (...) roku, przejęło na rzecz Skarbu Państwa wymienione gospodarstwo rolne i przydzieliło w zamian inne gospodarstw, choć bez jego wskazania. J. Z. (4) i W. Z. nie otrzymali nigdy gospodarstwa zamiennego.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi decyzją z dnia (...) roku odmówił stwierdzenia nieważności orzeczenia Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w O. z dnia (...) roku, zaś decyzją z dnia (...) roku utrzymał zaskarżoną decyzję w mocy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W., wyrokiem z dnia (...) roku, uchylił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia (...) roku z uwagi na brak wskazania konkretnego gospodarstwa - w zamian za przejęte.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi po ponownym rozpoznaniu sprawy, decyzją z dnia 8 maja 2009 roku, stwierdził nieważność w/w orzeczenia Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w części dotyczącej nieruchomości oznaczonej według aktualnej ewidencji gruntów jako część działki nr (...) o powierzchni 6,06 ha oraz stwierdził, że powyższe orzeczenie zostało wydane z naruszeniem prawa w odniesieniu do tej części nieruchomości, która jest oznaczona według aktualnej ewidencji gruntów jako działki: część działki nr (...) o pow. 0,57 ha, nr (...) o pow. 0,54 ha, nr (...) o pow. 0,18 ha, nr (...) o pow. 3.08 ha, nr (...) o pow. 2,226 ha, nr (...) o pow. 0,25 ha i nr(...) o pow. 0,62 ha. Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi decyzją z dnia (...) roku utrzymał tą decyzję w mocy. Wojewódzki Sąd Administracyjny w W., postanowieniem z dnia (...) r., odrzucił skargę (...) ,(...) M. na decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia (...) roku.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, wyrokiem z dnia (...), zasądził od Skarbu Państwa – Starosty (...) na rzecz A. Z. kwotę 29.600 zł tytułem odszkodowania za część gospodarstwa utraconego przez J. i W. Z., tj. gruntów o powierzchni 7,50 ha, wobec których wydano decyzję Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia(...) r. stwierdzającą wydanie decyzji z dnia (...) r. z rażącym naruszeniem prawa. Następnie wyrokiem z dnia (...) roku Sąd Apelacyjny w Białymstoku zasądził od

Skarbu Państwa – Wojewody (...) - (...) w O. tożsame odszkodowanie na rzecz H. K., A. B. oraz I. R.. Wyrokiem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia (...) roku orzeczono odszkodowanie wobec S. Z., P. Z., K. Z. oraz J. Z. (3).

Dla nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości N. Gmina M., składającej się z działek ewidencyjnych o numerach (...) o łącznej powierzchni 15,2500 ha Sąd Rejonowy w Braniewie prowadzi księgę wieczystą numer (...). Ujawnionym w dziale drugim księgi wieczystej właścicielem nieruchomości jest Skarb Państwa – (...)M.. Upřednio w skład działki (...) wchodziły działki nr (...). Działka numer (...) posiada powierzchnię 15,15 ha, natomiast działka (...) ha.

Na podstawie postanowień Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia (...) roku sygn. akt (...) Sądu Rejonowego w Braniewie z dnia (...) roku sygn. akt(...), Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia (...) roku sygn. akt (...), Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia (...) roku sygn. akt(...) oraz Sądu Rejonowego w Lesku z dnia (...) roku sygn. akt (...)prawa spadkowe po J. i W. Z. nabyli: H. K., A. B., A. Z., J. Z. (1), S. Z., P. Z., J. Z. (2), B. O., B. S., K. M., H. W., J. Z. (3), K. Z., E. D. oraz I. R.. Zgodnie z aktem notarialnym oraz aktem poświadczeniem dziedziczenia z dnia (...) roku spadek po zmarłej w dniu (...) roku A. B. nabyli M. W., B. B., P. B. oraz G. S..

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo było niezasadne. Podstawę prawną roszczenia powodów stanowił art. 10 ustawy o księgach wieczystych i hipotece z dnia (...) roku (Dz.U. z 2018 r., poz. 1916), zgodnie z którym, w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane lub jest wpisane błędnie albo jest dotknięte wpisem nieistniejącego obciążania lub ograniczenia, może żądać usunięcia niezgodności. Wyjaśnił Sąd pierwszej instancji, że rozpoznając powództwo o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej, a rzeczywistym stanem prawnym bada się czy istniejący wpis jest zgodny z prawem materialnym, choćby podstawa jego dokonania była wadliwa, nadto w sprawach tych Sąd jest związany żądaniem pozwu.

W ocenie Sądu Rejonowego nie jest możliwe uwzględnienie żądania pozwu w sposób żądany przez powodów, ponieważ z ustawowego prawa do współposiadania rzeczy wspólnej (art. 206 k.c.) wynika, iż każdy ze współwłaścicieli ma prawo posiadać całą rzecz i korzystać z niej, zatem współwłaścicielom nie przysługuje prawo do określonej części rzeczy wspólnej lecz prawo do posiadania całej rzeczy. Ze zgromadzonego w toku postępowania materiału dowodowego wynika, że W. Z. i J. Z. (4) byli właścicielami gospodarstwa rolnego położonego w miejscowości N. o powierzchni 13,61 ha. Orzeczeniem z dnia (...) roku Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w O. orzekło o przejęciu powyższego gospodarstwa rolnego na rzecz Skarbu Państwa. Następnie decyzją z dnia (...) roku Minister Rolnictwa i (...) stwierdził nieważność tego orzeczenia w części dotyczącej nieruchomości oznaczonej według aktualnej ewidencji gruntów jako część działki nr (...) o pow. (...) ha. Zatem z treści wymienionych decyzji wynika, że pozwany utracił tytuł prawny tylko w zakresie części działki nr (...). Wobec tego Sąd Rejonowy uznał, że powodowie są współwłaścicielami jedynie części działki nr (...) o powierzchni 6,06 ha, a nie całej nieruchomości objętej księgą wieczystą nr (...), składającej się z działek o numerach (...) o łącznej powierzchni 15,25 ha. Strona powodowa nie wystąpiła także, na przykład, z żądaniem wyłączenia działki (...) i utworzenia dla niej nowej księgi wieczystej. Strona powodowa w żaden sposób nie wykazała, ażeby istniała podstawa do wpisania ich jako współwłaścicieli całej nieruchomości. Zdaniem Sądu Rejonowego powodowie błędnie określili żądanie pozwu, wobec czego powództwo podlegało oddaleniu. W związku z powyższym, badanie podniesionego przez pozwanego zarzutu zasiedzenia przez niego części nieruchomości, której dotyczy pozw, było niecelowe.

O kosztach procesu orzeczono na mocy art. 102 k.p.c. Sąd pierwszej instancji uznał za celowe odstąpienie od zasady nakładania kosztów procesu na stronę przegrywającą.

W apelacjach od powyższego wyroku powodowie A. Z., H. K., I. R., M. W., B. B., P. B. i G. S. oraz powodowie J. Z. (1), K. M., S. Z., P. Z., K. Z., B. O., B. S., J. Z. (2), H. W., E. D. i J. Z. (3) zaskarżyli wyrok w części, to jest w zakresie punktu I.

Z uwagi na to, że zawarte w obu apelacjach zarzuty jak i ich uzasadnienie są jednakże wystarczy wskazać, że wszyscy apelanci zarzucili Sądowi pierwszej instancji naruszenie przepisów prawa procesowego i materialnego:

- art. 321 § 1 k.p.c. poprzez wyrokowanie co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem pozwu i błędne uznanie, że powodowie winni byli wykazać, co do których części działek przysługuje im prawo własności, pomimo że powyższe ustalenie jest przedmiotem postępowania o zniesienie współwłasności nieruchomości, bądź postępowania dotyczącego podziału nieruchomości do korzystania opartego na przepisach art. 611-616 k.p.c., a do niniejszego postępowania na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece wystarczającym jest ustalenie, że stronie przysługuje własność w zakresie nieruchomości objętej postępowaniem, co zostało uczynione;

- art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosku, że powodowie nie wykazali, co do których konkretnie części działek objętych żądaniem pozwu przysługuje im prawo własności, pomimo że z treści materiału dowodowego jasno wynika, że powodom przysługuje prawo współwłasności do części działki o numerze (...);

- art. 233 § 1 k.p.c. i art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez przekroczenie zasady swobodnej oceny dowodów i błędnie uznanie, że powodowie nie wykazali, ażeby istniała podstawa prawna do wpisania ich jako współwłaścicieli nieruchomości objętej księgą wieczystą o numerze (...), pomimo że z treści materiału dowodowego jasno wynika, że powodom przysługuje prawo współwłasności w części działki o numerze (...), a prawo to nie jest uwzględnione w treści księgi wieczystej, co stanowi o niezgodności między stanem prawnym przedmiotowej nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym;

- art. 46 § 1 k.c. w zw. z art. 24 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że działki (...) składające się na nieruchomość objętą księgą wieczystą o numerze (...) stanowią odrębne nieruchomości gruntowe, pomimo że działki wchodzące w skład jednej księgi wieczystej stanowią jedną nieruchomość.

Mając na uwadze powyższe zarzuty powodowie wnieśli o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie zgodnie z żądaniem pozwu, ewentualnie uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Domagali się nadto zasądzenia od pozwanego kosztów procesu za obie instancje.

W ocenie powodów, decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 maja 2009 r. określa, że powodom przysługuje własność w zakresie działki (...), co jest wystarczającą podstawą do dokonania wpisu w księdze wieczystej o numerze (...) i nie jest potrzebne dokładne określenie granic, w jakich przysługuje pozwanym udział we współwłasności działki (...), gdyż istotą niniejszego postępowania sądowego jest jedynie wpisanie prawa przysługującego powodom do tej księgi wieczystej. Działki (...) objęte księgą wieczystą o numerze (...) należy traktować jako jedną nieruchomość. Nie można uznać, że działka (...) stanowi odrębny przedmiot własności, w związku z tym stronie powodowej nie przysługuje żądanie oparte na przepisie art. 10 ust 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece. Powodowie wywodzą swoje uprawnienie „w granicach udziału”, a tym samym wyliczenia wykonane przez powodów na podstawie powierzchni całej nieruchomości wpisanej w jednej księdze wieczystej, są właściwe. Obecny stan prawny nieruchomości powstał w wyniku działań Skarbu Państwa. Działki, z których powstała nieruchomość objęta postępowaniem zostały włączone do jednej księgi wieczystej, co spowodowało, że na chwilę obecną stanowią zgodnie z prawem jedną nieruchomość.

W odpowiedzi na obie apelacje Skarb Państwa - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo M. wniósł o jej oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, wskazując w uzasadnieniu, że decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia (...) roku odnosi się jedynie do części działki nr (...), podczas gdy powodowie sformułowali żądanie pozwu w odniesieniu do całości nieruchomości objętej księgą wieczystą.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Apelacje wniesione przez powodów A. Z., H. K., I. R., M. W., B. B., P. B. i G. S. oraz przez powodów J. Z. (1), K. M., S. Z., P. Z., K. Z., B. O., B. S., J. Z. (2), H. W., E. D. i J. Z. (3) były bezzasadne i podlegały oddaleniu. Wobec jednakiej treści obu apelacji motywy orzeczenia o ich oddaleniu zostaną omówione łącznie.

Sąd Okręgowy przyjmuje za własne ustalenia faktyczne poczynione w pierwszej instancji, a więc nie ma potrzeby ich pełnego powtórzenia. Fakty przytoczone w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia nie były zresztą przedmiotem sporu. Kluczowe znaczenie ma akt nadania gospodarstwa rolnego i protokół wprowadzenia w jego posiadanie, z którego wynika prawo własności J. Z. (4) i W. Z. do nieruchomości rolnej o powierzchni 13,61 ha, położonej w Nowym M. (w przypadku J. Z. (4) tytuł ten nie był kwestionowany – nieruchomość należała do majątku wspólnego małżonków Z., patrz także wywód prawny zawarty w uzasadnieniu wyroku Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia (...) roku w sprawie I ACa (...) – karta 62 i nast. akt sprawy). Następnie decyzja Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej z dnia (...) roku pozbawiająca wymienianych prawa własności tych gruntów oraz ostateczna decyzja Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia (...) roku stwierdzająca nieważność decyzji o przejęciu gospodarstwa na własność Skarbu Państwa w części – to jest odnośnie gruntów o powierzchni 6,06 ha, wchodzących obecnie w skład działki nr (...) o powierzchni 15,15 ha, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...) (wraz z ujawnioną w tej księdze działką nr (...) o powierzchni 0,10 ha). W dziale II tej księgi wieczystej, jako właściciel nieruchomości wpisany jest Skarb Państwa. Nieruchomość znajduje się w zarządzie (...) M., co także ujawniono w dziale II księgi wieczystej. Jak chodzi o pozostałe grunty składające się na gospodarstwo rolne (...), to we wskazanej decyzji Minister Rolnictwa stwierdził, że ich przejęcie na rzecz Skarbu Państwa nastąpiło z naruszeniem prawa. Dla porządku można więc jedynie wskazać, że orzeczono tak ponieważ w stosunku do tych gruntów nastąpiły już dalsze rozporządzenia i stanowią one własność osób trzecich. Sąd Rejonowy odnotował zresztą, że w związku z niemożnością przywrócenia stanu sprzed decyzji wywłaszczeniowej powodowie skutecznie dochodzili od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych. Legitymacja powodów do wytoczenia powództwa wynika zaś sukcesji po J. Z. (4) i W. Z., stwierdzonej dokumentami wskazanymi przez Sąd pierwszej instancji.

Zważywszy na przedstawione fakty okazuje się, że żądanie powodów, którego treścią sądy obu instancji są związane, dotknięte jest wadą uniemożliwiającą jego uwzględnienie. Powodowie rozumieją, że ich powództwo wywołać ma skutki względem nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...), choć podstawa prawna ich roszczenia dotyczyć może jedynie jej części. Ś. rzecz biorąc powodowie mają rację twierząc, że wpis w dziale II tej księgi jest niezgodny z rzeczywistym, ponieważ ich prawo nie jest tam wpisane. Jest to przypadek przewidziany w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (tekst jednolity z 2019 roku Dziennik Ustaw pozycja 2204) - w razie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym osoba, której prawo nie jest wpisane, może żądać usunięcia niezgodności. Pominęli jednak, że wpis o żądanej przez nich treści naruszałby prawo ujawnionego właściciela do gruntów, względem których powodom ani ich poprzednikom prawnym żadne prawa nie przysługiwały, a nadto taki stan jakiego ujawnienia domagali się powodowie stanowiłby naruszenie prawa materialnego i zasad prowadzenia ksiąg wieczystych.

Według art. 1 ust. 1 i 2 w związku z art. 24 i 25 ust. 1 pkt 1 i 2 u.k.w.h. księgę wieczystą prowadzi się w celu ustalenia stanu prawnego nieruchomości, to jest dla każdej nieruchomości, którą indywidualizuje wpis w dziale I, ujawnia się w dziale II jej właściciela. Poza przypadkami stanowiącymi wyjątek (np. wpisy własności i użytkownika wieczystego, wpisy podmiotów, którym służy spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu), niezachodzącymi w niniejszej sprawie, księga wieczysta powinna być prowadzona tak aby dochować zasady, że prowadzona jest dla jednej nieruchomości, ujawniając spójnie, pod względem norm prawa materialnego, tytuł prawny do tej rzeczy. Nie może więc dojść do wpisu współwłasności tylko co do części rzeczy. Postępowanie o uzgodnienie treści księgi wieczystej nie może także stanowić środka do uzyskania stanu prawnego o charakterze tymczasowym, służącego osiągnięciu innych, odwleczonych w czasie celów – w niniejszej sprawie, jak się zdaje, służącego wpisowi współwłasności, po to aby w postępowaniu o jej zniesienie uzyskać tytuł do gruntów, których dotyczy decyzja o stwierdzeniu nieważności ich przejęcia na Skarb Państwa.

Sąd Najwyższy słusznie wskazał w wyroku z dnia 22 czerwca 2018 roku, wydanym w sprawie II CSK 64/18, że żądanie pozwu zgłaszane na podstawie art. 10 u.k.w.h. musi zmierzać do dokonania w księdze wieczystej niezgodnej z rzeczywistym stanem prawnym takich wpisów, które jej tę zgodność przywrócą /.../. Sąd uwzględniając takie żądanie nie może poprzestać na jakichś połowicznych rozwiązaniach, przybliżających tylko stan wpisów w księdze wieczystej

do odpowiadającego prawidłowo oznaczonym prawnym konsekwencjom rozmaitych zaszłości faktycznych, lecz musi osiągnąć efekt zgodności wpisów z faktami i prawem na datę zamknięcia rozprawy.

Powodowie oczekiwali orzeczenia, które musiałyby mieć takie właśnie wady.

Nie mogło dojść do dokonania w dziale II księgi wieczystej (...) takiego wpisu, który ujawniałby współwłasność między powodami i pozostawiał wpis prawa własności na rzecz Skarbu Państwa. Norma art. 47 § 1 k.c. nie pozwala aby część składowa rzeczy była odrębnym przedmiotem własności, a nadto nie jest możliwe utrzymywanie takich dwóch różnych wpisów w dziale II księgi wieczystej. Jeżeli zaś powodowie sądzili, że przez dokonanie wpisu udziałów na ich rzecz, pozostałe Skarbowi Państwa prawo będzie traktowane jako udział we współwłasności, to takiego wyraźnego żądania zastąpienia wpisu własności Skarbu Państwa, wpisem o służącym Skarbowi Państwa udziale we współwłasności nie zgłosili. Takie żądanie byłoby zresztą bezzasadne z uwagi na brak podstawy prawnej wpisu. Skoro ten miałby przywracać stan prawny zgodny z rzeczywistym to przytoczone wyżej ustalenia faktycznie nie dają żadnych podstaw do wpisu współwłasności. Względem gruntów o powierzchni 6,06 ha, objętych decyzją o unieważnieniu wyłączenia, takie prawo poprzednikom powodów i Skarbowi Państwa nie służyło. Powodowie chcą więc dokonania wpisu mającego tworzyć współwłasność nieruchomości także co do gruntów, do których ich poprzednicy nigdy prawa nie mieli, a nadto przez ujawnienie współwłasności, choć taka wspólność prawa do nieruchomości, przysługująca J. Z. (4) i W. Z. niepodzielnie ze Skarbem Państwa nigdy nie istniała.

Przypomnieć trzeba, że pojęcie współwłasności odnosi się do rzeczy. Przedmiotem tego prawa jest jedna rzecz (tutaj nieruchomość gruntowa składająca się z dwóch działek, dla której prowadzona jest jedna księga wieczysta) przysługująca niepodzielnie dwóm lub więcej współwłaścicielom. Żadnemu z nich nie przysługuje więc wyłączone prawo do określonej części rzeczy. Bezzasadne było oczekiwanie wpisu, którego skutkiem miało być powstanie prawa nie mającego cech wymienionych w art. 195 k.c. („własność tej samej rzeczy może przysługiwać niepodzielnie kilku osobom”), a do wpisania współwłasności powodów i Skarbu Państwa nie było podstaw w stanie faktycznym sprawy.

To prawda, że wobec niemożności wykreślenia Skarbu Państwa z działu II księgi wieczystej (...) i wpisania w jego miejsce powodów – księga prowadzona jest także dla gruntu nienależącego nigdy do poprzedników prawnych powodów – żądanie powodów musiałyby dotyczyć także działu I księgi wieczystej, choć ten stanu prawnego nie stwierdza, ale wydaje się to nieodzowne w celu określenia granic gruntu, którego dotyczy decyzja stwierdzająca nieważność przejęcia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa, następnie wyłączenia działki obejmującej wyłącznie ten grunt i założenia dla niej nowej księgi wieczystej oraz dokonanie w dziale II nowej księgi wpisów ujawniających jej rzeczywisty stan prawny.

Podsumowując wskazać należy, że apelacje były bezzasadne, ponieważ wskazane w nich żądania wpisu „prawa udziału we współwłasności nieruchomości” na rzecz powodów w wymienionych udziałach prowadziłyby do skutków nie do pogodzenia z przepisami prawa materialnego, a nadto wykaczałyby poza podstawę faktyczną ich żądania. Wbrew zarzutom apelacji skarżący nie wykazali bowiem, że przysługuje im prawo, którego ujawnienie polegać miało na wpisie udziałów we współwłasności nieruchomości, dla której prowadzona jest księga wieczysta (...). Sąd pierwszej instancja nie naruszył również art. 321 § 1 k.p.c. – przeciwnie rozpoznał zgłoszone żądanie, słusznie zakładając jednak, że orzeczenie uzgadniające stan prawny nieruchomości powinno mieć podstawę w rzeczywistym stanie prawnym, definitywnie stwierdzając stan prawny, a nie kreując rozwiązania połowiczne, tworzące właśnie niepewność stanu prawnego. Nie uchybił przy tym normie art. 46 § 1 k.c. w związku z art. 24 u.k.w.h., to jest wcale nie zakładał, że działki (...) stanowią osobne nieruchomości. Trafnie stwierdził, że powodowie nie wykazali, do której części działki (...) przysługuje im prawo własności. Cytując zarzut apelacyjny wskazać można, że rzeczywiście „z materiału dowodowego jasno wynika, że powodom przysługuje prawo współwłasności w części działki o numerze (...), która to stanowi część nieruchomości z księgi wieczystej”. Z punktu widzenia wymogów jakie stawiać trzeba orzeczeniu o uzgodnieniu treści księgi wieczystej takie oznaczenie nieruchomości, której dotyczyć ma wpis prawa własności z pewnością nie jest wystarczające.

W tym stanie rzeczy, na mocy art. 385 k.p.c., apelację oddalono.

O kosztach procesu postanowiono na podstawie art. 98 §§ 1 i 3 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. Powodowie ulegli w postępowaniu apelacyjnym co do całości swych żądań. Pozwany wniósł o zasądzenie kosztów procesu za drugą instancję. Koszty te były równe wynagrodzeniu pełnomocnika pozwanego będącego radcą prawnym i określone zostały na kwotę 2.700 zł – stosownie do §§ 5 pkt 8 i 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity z 2018 roku Dziennik Ustaw pozycja 265). Suma wskazanych przez pozwanych wartości przedmiotu zaskarżenia wyniosła 242.002 zł. co oznacza, że pozwanemu Skarbowi Państwa - (...) M. należą się od powodów: A. Z. i H. K. kwoty po 621 zł (po 23 % w w.p.z.), I. R. i J. Z. (1) kwoty po 270 zł (po 10 % w w.p.z.), M. W., B. B., P. B. i G. S. kwoty po 162 zł (po 6 % w w.p.z.) oraz K. M., S. Z., P. Z., K. Z., B. O., B. S., J. Z. (2), H. W., E. D. i J. Z. (3) kwoty po 27 zł (po 1 % w w.p.z.)